

Vergaderjaar 1990–1991

20 616

Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de herziening van het bekostigingsstelsel voor scholen voor v.w.o., a.v.o., l.b.o. en m.b.o. (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs)

Nr. 21

VIERDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 20 juni 1991

In het nader gewijzigd voorstel van wet (stuk nr. 12) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel I wordt, onder wijziging van de aanduiding van onderdeel Ba in Bb, na onderdeel B een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

Ba

In artikel 40, tweede lid, wordt «personeel van een school voor middelbaar beroepsonderwijs» vervangen door: personeel.

B

In artikel I onderdeel H wordt aan artikel 81 een nieuw lid toegevoegd, luidende:

4. De programma's van eisen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, hebben tevens betrekking op herstel van schade.

C

In artikel I onderdeel H wordt artikel 84 als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin van het tweede lid wordt «formtie» vervangen door: formatie.

2. Aan dit artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

5. Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in dit artikel wordt aan de beide Kamers der Staten-Generaal overgelegd. Een maatregel treedt niet in werking dan nadat 30 dagen na de overlegging zijn verstreken.

D

In artikel I onderdeel H wordt artikel 96p, tweede lid, als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt het woord «of» en in onderdeel b wordt de punt vervangen door: , of.
2. Na onderdeel b wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:
  - c. andere bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen omstandigheden.

E

In artikel I onderdeel Ka komt artikel 98a te luiden:

Artikel 98a. Verplichte aansluiting bij rechtspersoon i.v.m. kosten van vervanging

1. Het bevoegd gezag van bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen scholen is aangesloten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich ten doel stelt waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel. De in de eerste volzin bedoelde rechtspersoon wordt door Onze minister aangewezen.
2. Het bevoegd gezag van de in het eerste lid bedoelde scholen is voorts verplicht aan de in dat lid bedoelde rechtspersoon jaarlijks een door die rechtspersoon vast te stellen bijdrage te voldoen in verband met de kosten van vervanging.
3. Van de in het eerste juncto tweede lid bedoelde verplichting kan Onze minister op verzoek van het bevoegd gezag ontheffing verlenen op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard. Onze minister verleent de ontheffing slechts, indien het bevoegd gezag aantoonbaar dat een afdoende andere voorziening is getroffen met betrekking tot de gevolgen van vervanging bij afwezigheid van personeel.

F

In artikel I wordt na onderdeel M een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

Ma

Na artikel 102 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 102a. Geen vergoeding na schade door schuld of nalatigheid; subrogatie wegens schade aan gebouwen

1. Indien aan gebouwen, terreinen en roerende zaken, ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten, door schuld of nalatigheid van de gemeente of de rechtspersoon die de school in stand houdt, schade wordt toegebracht, worden de kosten van herstel niet door het Rijk vergoed.
2. Indien schade, ontstaan aan gebouwen, terreinen of roerende zaken van een uit 's Rijks kas bekostigde school voor vergoeding door het Rijk in aanmerking komt, treedt het Rijk in alle rechten die het bevoegd gezag ter zake van die schade tegen derden mocht hebben.

G

Artikel III komt te luiden:

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari 1991, met uitzondering van:

- a. artikel I onderdeel H voor wat betreft de artikelen 86, 87, 88 en 96e, dat in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip,
- b. artikel I onderdeel H voor wat betreft de artikelen 96k.1 en 96l, dat in werking treedt met ingang van 1 januari 1996,

c. artikel I onderdeel Ka, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus 1992, en

d. de artikelen VII, VIIa en XIIa, zesde lid, die in werking treden met ingang van 30 november 1991.

H

Artikel IV vervalt.

I

Artikel VIa, eerste lid, komt te luiden:

1. In afwijking van artikel 96i, vijfde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, zoals deze bepaling met ingang van 1 januari 1992 luidt, stelt de gemeenteraad na afloop van het tijdvak 1 januari 1992 tot en met 31 december 1995 voorlopig vast het totaal van de vastgestelde uitgaven en ontvangsten ten aanzien van de dagscholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en voor hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs in de voorgaande vier kalenderjaren, zoals aangegeven in artikel 96i, eerste tot en met vierde lid, van die wet.

J

De artikelen VII, eerste lid, en VIIa, eerste lid, worden als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «15 november 1991» vervangen door: 1 januari 1992.

2. In het derde lid wordt «voor 15 september 1991» vervangen door: uiterlijk 4 december 1991.

K

Artikel IX wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel B vervallen telkens de zinsneden op «31 juli 1991 onderscheidenlijk» en «1 augustus 1991 onderscheidenlijk».

2. In onderdeel D vervallen de zinsneden «van dit artikel», «1 augustus 1991 onderscheidenlijk» en op «31 juli 1991 onderscheidenlijk».

L

In artikel XII onderdeel B vervallen de zinsneden «1 augustus 1991 of» en «31 juli 1991 onderscheidenlijk» en wordt «data» vervangen door: datum.

M

Artikel XIIa wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b van het derde lid komt te luiden:

b. 1°. een bedrag per school,

2°. een bedrag per m² bruto vloeroppervlakte ten behoeve van de instandhouding van de schoolgebouwen, en

3°. een bedrag per leerling ten behoeve van het geven van onderwijs en verband houdend daarmee het gebruik van de schoolgebouwen, zodanig dat de som van het product van het bedrag, bedoeld onder ten 1°, en het aantal scholen per 15 september 1990, van het product van het bedrag, bedoeld onder ten 2°, en het geregistreerde aantal m² bruto vloeroppervlakte per 15 september 1990, en van het product van het bedrag, bedoeld onder ten 3°, en het aantal ingeschreven aantal leerlingen per 15 september 1990 gelijk is aan het bedrag, bedoeld in

onderdeel a. De bedragen, bedoeld in onderdeel b onder ten 1° en ten 3°, kunnen voor de in het eerste lid genoemde schoolsoorten verschillend worden gesteld.

2. In het vierde lid wordt, onder wijziging van de aanduiding van de onderdelen a en b in onderscheidenlijk b en c, een nieuw onderdeel a ingevoegd, luidende:

a. het bedrag per school, bedoeld in het derde lid onderdeel b ten 1°.

3. In het zesde lid wordt «1 december» vervangen door: 4 december.

N

In artikel XVa wordt «artikelen IV, VIa en VIII tot en met XIV» vervangen door: artikelen VIa en VIII tot en met XIV.

Toelichting

Algemeen

1. Deze nota van wijziging bevat in eerste instantie wijzigingen die voortvloeien uit toezeggingen gedaan in de nadere memorie van antwoord met betrekking tot het onderhavige wetsvoorstel. Voorts behelst de nota van wijziging een aantal wijzigingen die verband houden met het feit dat het wetsvoorstel ook voor het dag-m.b.o. per 1 januari 1992 in werking treedt, en niet zoals eerder voorzien per 1 augustus 1991. Ten slotte zijn hierin nog enkele wijzigingen van technische en redactionele aard opgenomen. Op de verschillende onderdelen wordt hieronder nader ingegaan.

2. In paragraaf 3 van de nadere memorie van antwoord (pag. 32) is aangegeven dat het feit dat de omvang van de formatie in het kader van het formatiebudgetsysteem niet meer in leraarlessen maar in formatierekeneenheden zal worden uitgedrukt, op zichzelf geen reden vormt om het wettelijk voorschrift inzake de grondslag voor de omvang van de formatie aan te passen; beide berekeningsmethoden zijn een uitwerking van dezelfde grondslag. De omstandigheid echter dat de desbetreffende materie in het binnenkort bij de Kamer in te dienen voorstel van wet tot wijziging van de WBO en de ISOVSO in verband met de invoering van het formatiebudgetsysteem aanzienlijk uitgebreider is geregeld, heeft tot de toezegging geleid in de WVO expliciet aandacht te besteden aan het FBS. Bij nadere overweging geven de ondergetekenden er de voorkeur aan de wijziging van de WVO op dit punt niet in het kader van dit wetsvoorstel aan de orde te stellen, maar in het kader van de voorstellen tot wijziging van de WBO en de ISOVSO inzake FBS, zodat alle FBS-voorstellen in samenhang door de Kamer kunnen worden beoordeeld en behandeld. Voor de FBS-voorstellen leidt dit niet tot vertraging, omdat de invoering van zowel het FBS-primair onderwijs als het FBS-voortgezet onderwijs is voorzien per 1 augustus 1992.

Onderdelen

A

Deze wijziging strekt er toe mogelijk te maken dat voorafgaand aan de invoering van het formatiebudgetsysteem per 1 augustus 1992 binnen de scholen voor voortgezet onderwijs het dgo-overleg inzake het formatieplan kan plaatsvinden.

B

Verwezen wordt naar de toelichting op onderdeel F.

C

Deze wijziging (tweede lid) vloeit voort uit de toezegging gedaan in paragraaf 3 van de nadere memorie van antwoord.

D

Ingevolge artikel 96p, tweede lid, komt de ontslaguitkering waarop personeel recht heeft, voor rekening van het schoolbestuur indien het ontslag voortvloeit uit eigen beleid van het bevoegd gezag van de dagschool voor m.b.o. Dit geldt niet voor de ontslaguitkering aan personeelsleden als gevolg van de omstandigheden die nu zijn genoemd in dat lid onder a en b. Daarnaast kunnen zich echter ook andere omstandigheden voordoen die niet leiden tot het voor eigen rekening moeten nemen van de ontslaguitkering door het bevoegd gezag. Dit betreft in elk geval personeelsleden die wegens arbeidsongeschiktheid zijn ontslagen en een herplaatsingswachtgeld genieten. Met deze categorie personeelsleden was nog geen rekening gehouden in genoemde wettelijke bepaling.

Aan het tweede lid is derhalve een nieuw onderdeel toegevoegd. In de in dat onderdeel voorziene algemene maatregel van bestuur zullen bovenbedoelde omstandigheden worden vermeld.

E

Artikel 98a is in overeenstemming gebracht met de desbetreffende artikelen in de WBO en ISOVSO, zoals opgenomen in het binnenkort bij de Tweede Kamer in te dienen wetsvoorstel inzake de invoering van het formatiebudgetsysteem in het basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Het artikel is uitgebreid met twee nieuwe leden. In het tweede lid is geregeld dat het bevoegd gezag jaarlijks een bijdrage moet voldoen aan de rechtspersoon in verband met de kosten voor vervanging. De bijdrage wordt vastgesteld door de rechtspersoon zelf; deze kan worden bestreden uit de zg. vervangingsopslag uit het formatiebudget dat de scholen wordt toegekend. In het derde lid is ten aanzien van de verplichting tot aansluiting een ontheffingsmogelijkheid opgenomen op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

F

Het voornemen is voor schade aan huisvesting tot een bepaald bedrag per m² aan het bevoegd gezag een jaarlijkse normvergoeding te verstrekken. Voor schades die dat bedrag te boven gaan, zal het Rijk als risicodragend optreden; via een regeling in het op artikel 76a te baseren Huisvestingsbesluit W.V.O. zullen de aanvragen in verband met deze schades worden behandeld. Voor schade aan de inventaris ontvangt het bevoegd gezag een jaarlijkse normvergoeding per leerling. De wettelijke grondslag voor deze normvergoedingen is het nieuwe vierde lid van artikel 81; zie onderdeel B van deze nota van wijziging. In samenhang met de risicodragende rol van het Rijk wordt voorgesteld een bepaling als het huidige artikel 99 aan het wetsvoorstel toe te voegen.

G

Met betrekking tot de wijziging in onderdeel b wordt het volgende opgemerkt. Bij de 3e nota van wijziging is een afzonderlijke overschrijdingsregeling voor het l.b.o. in het wetsvoorstel opgenomen. Dit brengt

mee dat de overschrijdingsregeling ten behoeve van de dagscholen voor v.w.o. en a.v.o. als overgangsrechtelijke voorziening gedurende het tijdvak 1-1-1992 t/m 31-12-1995 (artikel VIa, eerste lid) kan vervallen, en de noodzaak om de artikelen 96i tot en met 96k per 1 januari 1996 in werking te doen treden niet meer aanwezig is. Derhalve is onderdeel b beperkt tot de artikelen 96k.l en 96l.

Onderdeel c betreft de inwerkingtreding van de bepaling inzake het Vervangingsfonds. Aangezien deze bepaling samenhangt met de invoering van het formatiebudgetsysteem, is de inwerkingtreding daarvan bepaald op 1 augustus 1992. De inwerkingtreding van de in onderdeel d vermelde artikelen is bepaald op 1 september 1991. Nu duidelijk is dat de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel op dat moment nog niet is afgerond, wordt deze datum verschoven.

H

Artikel IV komt te vervallen, omdat het wetsvoorstel ook voor het dag-m.b.o. eerst per 1 januari 1992 in werking treedt.

I

Ingevolge artikel III onderdeel b treden de overschrijdingsregelingen voor het l.b.o. en het dag-m.b.o. in werking met ingang van 1 januari 1996. Teneinde te bewerkstelligen dat alle overschrijdingsregelingen voor het voortgezet onderwijs per genoemde datum betrekking hebben op een zelfde tijdvak, wordt het eerste tijdvak voor de dagscholen voor v.w.o. en a.v.o. zodanig vastgesteld dat het daarop volgende tijdvak gelijk loopt met het eerste tijdvak voor de scholen voor l.b.o., en de dagscholen voor m.b.o.

J en M

In verband met de gewijzigde datum van inwerkingtreding van de artikelen VII, VIIa en XIIa, zesde lid, dienen de in deze artikelen vermelde data te worden aangepast. Na de inwerkingtreding van genoemde artikelen (voorzien per 30 november 1991) zullen de ontwerp-ministeriële regelingen in de eerste week van december 1991 in het departementale publikatieblad Uitleg OenW-Regelingen worden bekendgemaakt.

K, L en N

Deze wijzigingen houden verband met het vervallen van artikel IV. Verwezen wordt verder naar de toelichting op onderdeel H.

M

Uit onderzoek van DHV Raadgevend Ingenieursbureau B.V. is gebleken dat het wenselijk is in het kader van de Overgangsregeling vergoeding exploitatiekosten v.w.o.-a.v.o.-l.b.o. (artikel XIIa) een bedrag per school vast te stellen. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar de brief van de eerste ondergetekende van medio juni 1991 waarbij de rapportage van DHV is aangeboden.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman